

OD. No. 2095

Naam *Verdachte voorvallen rond: "Op Hoop v. Tegen"*

Zie ook:

Uit		In	Uit		In	Uit		In	Uit		In
Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum	Datum	Aan	Datum
<i>15/5</i>	<i>KIA</i>	<i>16/5</i>									
<i>16/5</i>	<i>AD</i>										
	<i>PA</i>	<i>16/9/52</i>									
<i>1354</i>	<i>CIN 27-2</i>										

**Dit dossier
kan weg.**

CIVILIA KA DOV B II

DOSSIER No.: OD 2095 NAAM: VERDACHTE VOORVALLEN ROND "OP HOOP V. ZEGEN".

Uit			In	Uit			In	Uit			In
Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum	Datum	Aan	Paraaf	Datum
15-5-52	KA	15	15/5								
16-5-52	AD	9/6-52									
	HE.										
9-6-52 x	KA	21/6-52									
21/6-52	PHD		16/9-52								
1-3-54	CIV		29-5								
18-6-63	CS		15-6-63								
19-6-63	DPBM		20-6-63								
5-6-64	CB										
5-6-64	BPO		11-6-64								

MINUTENBLAD

DOSSIER No. OD 2095

NAAM: VERDACHTE VOORVALLEN "ROND OP HOOP VAN ZEGEN"

- 1 Aangelegd in opdracht van CVN/I voor HKB DOV/I BIII 14-5-52 ACD/PA *PA*
- 2 Door pl. H.B.V.D. meegenomen en afgeleverd ter P.G.-vergadering van 15-5-'52 *F. Frijns*
- 3 *Erie* i.v.m. 137002 PHD 9/9-52 B.
- 4 ~~ACD/PA~~ 137002, 115707, 114942 glicht van dossier 06.227.1 *ACD/PA 25/9-52.*
"Substantie van phantasie in de Pers"
5. CS,
OD werd door DPB/M opgevraagd i.v.m. E.J. VERSCHUREN, geb. 30.1.1907 (genoemd in ACD111923/CO 111815). ACD/PA = 18.6.1963.
- 6 *accord op 19/6.63*
7. Ingerien i.v.m. E.J. Verschuren, 30-1-1907. DPB/M blz 20/6/63.-
8. CB,
BPO heeft belangstelling voor A.M.G. KRUGER (ACD 114135).
Gaat U accoord met inzage? ACD/PA = 5.6.64.
9. *akkord 5.6.64.*
10. Retour ontv. van BPO. ACD/PA = 11.6.64.

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

OD 1833
voelen bij en deen stakke
van Tandem
mits op kant

PA

CO 18060	DD 1833
<i>J</i>	

Afd./Sect.: *CVNI* Dat.: *14/11/51* Par.: *M*

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. Dat.: *21/11/51* Par.: *J*

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

CVNI 14/11

*DOVI In ons deel van de feiten actie van de deelde bij...
^{PA} In de... op... van... analyse... dit... vast... op...
 Bezwaren?*

*CVNI In betragt al uw OD, op hoop van tegenwoordig
 dit is een speciaal beveiligings OD is, lijkt het mij
 niet bezwaarlijk dit stuk daarom op te bergen,
 omdat C ook gun actie neemt. Het is, naar zekere
 blijft, ook meer een beveiligingsgraad. Account
 DOVI 9/11/51*

~~DOVI~~ Account *M* *13/11*

~~ACD PA~~ *9/11*

DD 1855

R A P P O R T - C

Betr.: Inbraak M.A. JANSEN

NIET O.K.
ACD/ PA
DA 2/11/51
PAR: Jc

1.41
06.312

1.41
06.212.5

07.124.011 <u>06.31</u>
12-9-51
ACD / 110000

ZEERGEHEIM

inbraak bij M.A. JANSEN werd mij heden door G IIb ter hand gesteld.

CVN II, 10/9-51

Jansen

De I.D. te Arnhem meldde mij heden dat, vermoedelijk in de nacht van 21 op 22 Augustus 1951, in de woning van Jansen v/d Rijkswaterstaat is ingebroken. Dit werd gisteren door de dienstbode ontdekt, die de bloemen water geeft. Jansen met familie verblijft met verlof een week in het buitenland. Het was de dienstbode opgevallen, dat een firmabrief met een stofstaaltje, die zij 21/8 uit de bus gehaald en op een tafeltje gelegd had, op 23/8 verdwenen was. De politie heeft geen spoor van braak in en buiten de woning gevonden; zij neemt aan, dat de dader door een slecht gesloten bovenraam aan de straatzijde de woning binnendrong. Ofschoon Jansen zal moeten uitmaken of iets werd ontvreemd, zijn waardevoorwerpen, zoals een bontjas en Perzische vloerkleden nog aanwezig. Afgesloten kasten zijn op slot en niet zichtbaar geopend. De inbraak maakt de indruk van amateurisme; op kaarsvetvlekken op de vloer is af te leiden, dat de dader een kaars (dus niet als beroepsinbreker een zaklantaarn) gebruikte en dat hij bij bedoeld raam handpalm-afdrukken achterliet.

De dienstbode gaat spoedig trouwen met een nog niet bekend ambtenaar van de Rijkswaterstaat.

In combinatie met de Politie acht ik voor de inbraak 3 motieven mogelijk:

- a. een werkelijke inbraak;
- b. inbraak door dienstbode ter aanvulling uitzet;
- c. gefingeerde inbraak door toedoen Jansen, teneinde verdwijning stukken te motiveren.

De I.D. vond geen belangrijke stukken in de woning, die ze met opzet goed doorzocht.

Naast het bovenstaande blijkt bij deze diefstal, dat Jansen via zijn vrouw nogal "lek" is.

Mevr. van der Sluis, een overbuur van Jansen, die belangstelling bij het politie-onderzoek toonde, wist te zeggen, dat zij met Mevr. Jansen bevriend is. Zij wist te vertellen, dat Jansen veel kundiger is dan zijn superieuren-Ingenieurs. Hij was betrokken bij het Eisenhower-project, waarmede miljoenen guldens op de Rijnbodem werden gegooid. Kort geleden was Jansen erg geschrokken omdat een onbekende zijn vrouw telefonisch gevraagd had of haar dienstbode een Russin was.

Jansen was ook nogal zenuwachtig omdat hij een nieuwe vinding in de Rijn toepaste, waarvan de uitslag niet bekend was.

Dit is voorlopig alles. Omtrent het verloop van deze aangelegenheid zal ik nader berichten.

Arnhem, 24 Augustus 1951.

Gegevens omtrent het onderzoek ingesteld op 23-8-1951 is het huis van M.A. Jansen, Technisch Ambtenaar Rijkswaterstaat, Tooropstraat 46, naar aanleiding van een aldaar plaats gehad hebbende inbraak.

Uit dit onderzoek bleek:

1. dat de dader geen beroepsinbreker is; gezien het feit dat hij overal kaarsvet had gemorst;
2. dat de dader geen belangstelling heeft gehad voor de kostbaarheden die in de woning voor het grijpen lagen;
3. dat de dader waarschijnlijk naar bepaalde voorwerpen of papieren heeft gezocht.

Bij het onderzoek was tegenwoordig:

Mevr. van der Sluys, wonende te Arnhem, Tooropstraat 39. Zij is zeer goed bevriend met de familie Jansen en bewaart tijdens de afwezigheid van deze familie de sleutels van het huis.

Uit de uitlatingen van dezede dame bleek, dat zij behoorlijk op de hoogte was van de functie die Jansen vervult bij de werkzaamheden voor het defensie object in de Rijn te Arnhem.

Wijzende op een gesloten kast in de werkkamer van Jansen, zeide zij: In die kast zit het geheim, als het tenminste nog in die kast zit. Het is ook mogelijk dat de geheime stukken al overgebracht zijn naar een Directiekeet op het terrein van het werk. Deze keet wordt dag en nacht bewaakt.

Zij vervolgde:

"Jansen heeft een zeer verantwoordelijke functie bij dat militaire gedoe. Je snapt overigens niet waarvoor het nodig is, dat ze daar al die millioenen, in opdracht van de Amerikanen of Eisenhower geloof ik, op de bodem van de Rijn laten zakken. Daar willen ze straks de Russen mee tegenhouden. Ik heb al gezegd, dat Jansen maar een gevaarlijk baante heeft. Als de Russen straks komen, grijpen ze hem het eerst. Hij is de ziel van de hele zaak en weet er meer van dan de ingenieurs.

Hij is de laatste tijd een beetje zenuwachtig. Dat komt doordat hij bij dit defensiewerk aan het experimenteren is met een nieuw procedé, waarvoor de verantwoording op zijn schouders rust. Hij heeft daarom dit jaar ook maar een kort verlof genomen."

Genoemde Mevr. v.d. Sluys deelde voorts nog mede, dat mevrouw Jansen enige weken geleden opgebeld was door een onbekende die gevraagd had of haar dienstbode een Russin was. Nadat zij hierop ontkennend had geantwoord, werd het gesprek afgebroken.

Uit de uitlatingen van Mevr. v.d. Sluys blijkt, dus overduidelijk, dat de heer Jansen het met de discretie van de zaken, die hem zijn toevertrouwd, niet zo nauw neemt.

Arnhem, 5 September 1951.

Ten vervolge op mijn brieven No. 123 van 24.8.51 en No. 128 van 31.8.51, doe ik U hierbij copie toekomen van de melding van de I.D. Arnhem 2120/51 betreffende de bij Jansen gepleegde inbraak.

Naar mijn mening is hiermede de mogelijkheid verval-
len, dat Jansen de inbraak esceneerde om het eventueel ver-
dwijnen van stukken aannemelijk te maken.

De Hoofdingenieur Burger, die ik over een en ander inlichtte, was door Jansen omtrent de inbraak niet in kennis gesteld. Mijn misnoegen, dat door Mevr. Jansen blijkbaar met bureu over het werk van haar man gesproken wordt, deelde de Heer Burger volkomen. Ir. Burger zal de Heer Jansen over een en ander onderhouden.

x/ Aansluitend op het rapport omtrent de plaats gehad hebbende inbraak bij M.A. Jansen, Ambtenaar bij Rijkswaterstaat, wonende te Arnhem, Tooropstraat 46, dd. 24-8-1951 (BV-G 2043-51), wordt nog het volgende medegedeeld:

De Heer Jansen heeft na terugkomst in zijn woning, op Dinsdag 28-8-j.l. niet de moeite genomen om aangifte te doen van deze inbraak.

De betrokken rechercheur maakte telefonisch op Zaterdag 1 September j.l. een afspraak met Jansen, teneinde een proces-verbaal van aangifte op te kunnen maken.

Bij het opmaken hiervan, bleek dat er ontvreemd was, een bedrag van + f.25.-- in kleingeld, een wekkerklokje en enkele snuisterijen. Omtrent het motief van en de identiteit van de dader(s) tastte de heer Jansen, zoals hij zeide, volkomen in het duister. Wanneer de dader, aldus Jansen, gezocht heeft naar gegevens omtrent het defensie object, waarvan ik de leiding heb, zou hij m.i. wel de kasten op mijn werkkamer hebben opengebroken.

De Heer Jansen vertelde nog enkele bijzonderheden over zijn functie bij het defensie object, o.a. dat de communisten hiervoor veel belangstelling hadden en dat er aanvankelijk bij dit werk ongeveer 30 communistische arbeiders waren tewerkgesteld, die later weer waren weggewerkt.

Ik ben helemaal niet zo erg gesteld op dit werk, aldus de heer Jansen, ik doe liever normaal waterstaatswerk. Dit werk geeft je zo'n onbevredigend gevoel. Het zal wel niet anders kunnen, maar het is toch geen aangename gedachte dat daar zoveel geld aan wordt besteed, dat ook voor nuttige dingen had kunnen worden aangewend.

4-9-1951.

N O T A

Ja HEC 20/7-51

AAN: HC (ten behoeve van P-HBVD)
VAN: CVN I

ZEER GEHEIM

Betr.: "Op Hoop van Zegen"

*Von wegen
v. Amg d. o. Dagen.*

Bij de Sectie CVN zijn tot nog toe de volgende berichten binnengekomen, waaruit zou kunnen blijken, dat de CPN verdachte belangstelling heeft voor "Op Hoop van Zegen".

124/17

1. Enkele maanden geleden meldde ID-A., dat zij uit zeer betrouwbare bron bericht hadden ontvangen, dat de CPN een z.g. inlichtingendienst in het leven hadden geroepen, welke zich voornamelijk bezig hield met militaire spionage (zie CO 109461). Als een van de belangrijkste figuren in deze organisatie werd genoemd de bekende CPN'er SWAEN uit Amsterdam. Voorts zou hierin betrokken zijn zekere BUSSINK, een lid van de CPN uit A.

ID-A. meldde mij gisteren voorts, dat zij vage aanwijzingen had, dat BUSSINK interesse toonde voor "Op Hoop van Zegen".

De onderhavige zaak is in behandeling bij KB II, zulks in overleg met ID-A. en mij. Door U is terzake bereids contact opgenomen met Hoofd G II.

2. In April j.l. is uit de Russische Zône van Duitsland teruggekomen zekere Jan ENGELSE (zie CO 103371). Deze heeft volgens een bericht van de Koninklijke Marechaussee tegen zijn ex-verloofde Marie BEUMER uit Andelst uitgelaten, dat hij spioneerde voor de Russen en dat hij o.m. de verdedigingswerken in de Betuwe nabij Elst in kaart moest brengen.

ENGELSE vertoeft momenteel nog te Andelst, waar hij zonder middelen van bestaan is. Deze kwestie is door U en mij besproken met de Burgemeester te Valburg en de politie ter plaatse, welke ons toezegden hun aandacht aan deze kwestie te blijven wijden.

3. ID-A. meldde mij mondeling, dat de bekende communist G. de WAAL uit Nijmegen, welke te Arnhem werkt, zich zeer verdacht gedraagt en mogelijk inlichtingen inwint omtrent "Op Hoop van Zegen".

Door mij zal worden nagegaan, of het wenselijk is om De WAAL gedurende enkele weken te laten volgen, waarna ik contact met U zal opnemen.

4. ID-A. meldde mij tevens mondeling, dat zij vrij positieve berichten heeft ontvangen, dat "Op Hoop van Zegen" op 18 Juli j.l. uit een huis is gefotografeerd, vermoedelijk door een lid van de CPN. Opmerkelijk is voorts, dat SWAEN in de nacht van 18 op 19 Juli in Arnhem heeft vertoefd. Er wordt nog nagegaan, wat hij hier heeft gedaan. Ook wordt een nader onderzoek ingesteld naar bovengenoemde fotograaf.

5. Op 6 Juni j.l. is boven Nijmegen en Bommel een

sportvliegtuig gesignaleerd, bemand met 2 personen. Mogelijk betrof het hier de PH-NFW, waarvan de eigenaar is de havenmeester van Ypenburg, de heer JÄGERS.

Een andere mogelijkheid is, dat het de PH-UCH betrof (eigenaar de heer SCHÜLLER).

De zaak is in onderzoek bij CVN II, G I Ib en Rijksluchtvaartdienst. Met LSK is afgesproken, dat deze een vliegtuig zal gereedhouden op een in de omgeving van "Op Hoop van Zegen" gelegen vliegveld, om, zodra in de toekomst weer een verdacht vliegtuig wordt gesignaleerd, na te gaan, wat dit voor vliegtuig is (zie CO 111815).

6. Van G I Ib werd op 22 Juni j.l. vernomen, dat door een plaatselijke V.V.V. in de omgeving van "Op Hoop van Zegen" aan de N.V. MULTIFILM opdracht was gegeven een propagandafilmpje te maken, waarin o.m. "Op Hoop van Zegen" voorkwam.

De directeur van de MULTIFILM heeft in 1948 een aanbod van de CPN aanvaard om voor deze partij een verkiezingspropagandafilmpje te maken (zie CO 111815).

7. Van G I Ib werd vernomen, dat de arbeider Johannes HOOGLAND, die bij de aannemer van de dijkbouw wegens links-extreme gezindheid was ontslagen, thans als arbeider in het "natte gedeelte" werkzaam is. Door G I Ib zal worden nagegaan, of HOOGLAND iets in het schild voert.

8. Omstreeks 20 Juli j.l. meldden zich 2 CPN-ers, welke zich uitgaven als opzichters R.W. bij het "natte gedeelte" van "Op Hoop van Zegen". Zij waren vergezeld van zekere KRUGER, welke in het bezit was van een fotoperskaart. Deze personen wilden foto's maken. De zaak is in onderzoek bij G I Ib (zie CO 111815).

9. Een ID-bericht uit A. meldt, dat op een besloten vergadering van enkele CPN-ers werd verteld over een foto-reportage betreffende de werkzaamheden bij "Op Hoop van Zegen", welke binnenkort in "de Waarheid" zou worden gepubliceerd. G I Ib is ingelicht. (zie CO 111815).

10. Op 9 Juli 1951 verscheen boven het zweefvliegveld Terlet een Auster met Belgische kentekenen. Dit vliegtuig zou een pakje hebben uitgeworpen, hetwelk door 2 mannen zou zijn medegenomen. Mogelijk zijn deze mannen de heer CARELS, arts te Steenwijk en de heer BAKKER, tekenleraar te Noordwolde. G I Ib is ingelicht. (zie CO 111815).

11. ID-A. vertelde mij openlijk, dat zij lang niet alle berichten, welke haar bereikten over "Op Hoop van Zegen" aan ons doorgaf, zulks uit vrees, dat door ontijdige BVD-acties hun eigen lopende acties zouden worden kapotge maakt.

Ook zou G I Ib meer weten dan zij aan ons vertelt. In dit verband suggereerde ID-A. om een bespreking te houden tussen G I Ib, HC, ID-A. en ID-Nijmegen, waarbij open

en eerlijk alle beschikbare gegevens zouden worden uit-
gewisseld en getracht zou worden voor de toekomst alle
berichten bij een centraal punt te doen samenkomen.

21/7-51

Jan 100
20/7/51

M

SABOTAGE DOOR ZANDTREINMACHINIST G.J. VERKERK

A

Nat

s: III

VERHAAR

Geb: 8-10-1912

G.W.

Te

Ber: Zandtreinmachinist

Fam

ARSENIE Rodenstraat 5

Zie

sep 52

verdacht van sabotage rond verdedigingswerken
(118058/OD 2095)

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ONAFGEDAAN~~

*OD Result
voor de
opvang van
Van den O.K.
mutatie. Plus de mogelijke
substitutie bij mutatie
project te Amsterdam.*

CO 118050 No. 2095

[Handwritten mark]

Afd./Sect.: *CvN* Dat.: *24/1/52* Par.: *17*

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. *PA* Dat.: *14/1/52* Par.: *[Signature]*

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

*CVN 10/1/52
[Signature]
[Signature] CVN T 14/1/52
naar de te bespreken met G.2.6.*

[Handwritten mark]

R A P P O R T - C

Betr.: treinmachinist
G.J. VERKERK

06.13
07.124.011
06.303
07.124.011
06.13

ZEER GEHEIM

06.384.1
07.23-09.1
12-9-51
ACD / 118050

Aangehecht rapport betr. de machinist G.J.VERKERK, geb. 8/10-1912 werd mij heden ter hand gesteld door G I Ib.

Als toelichting werd mij nog het volgende medege- deeld. Een informant van G I Ib, communistisch georiënteerd had reeds VERKERK benaderd en hem gevraagd of hij bereid was eventueel t.z.t. sabotage te verrichten op het project. VERKERK stemde hierin toe. Hij heeft echter nimmer een sa- botage opdracht ontvangen.

Zonder dat G I Ib hierin gekend was, werd VERKERK ontslagen wegens permanent drankmisbruik. Als wraakneming heeft hij toen de twee treinen op elkaar laten lopen.

Opmerkelijk is echter, dat er een rapport van de Kon. Marechaussee bestaat betreffende smokkel van spring- stoffen vanuit Duitsland naar Nederland. Een van de opslag- adressen in Nederland zou VERKERK zijn.

Het is dus wenselijk dat dit rapport, volgens ver- zendlijst ook aan BVD gezonden, in dit verband zal worden bezien.

CVN II, 10/9-51

Verkerk

Arnhem, 5 September 1951.

Op Woensdag 29 Augustus 1951 heeft om plm. 11.15 u. bij de dijkbouw langs de Rijksweg Arnhem-Nijmegen in de Gemeente Elst een botsing van 2 zandtreinen plaats gevonden.

Naar aanleiding van dit ongeval zijn door Jaarsma gehoord de aannemer Broekhoven en de uitvoerder van de Firma Broekhoven, J. Broeren. Laatstgenoemde was bij het ongeluk aanwezig.

OK

Bij één der zandstorten bij de dijkbouw liggen smalsporen voor zandtreinen op een onderlinge afstand van plm. 1 Mtr. Bij deze onderlinge afstand der smalsporen is een passeren der zandtreinen onmogelijk. Bij de machinisten van de zandtreinen is algemeen bekend, dat op dit punt passeren onmogelijk is, terwijl het ter plaatse werkzame personeel van de losgroep door algemeen gebruikelijke tekens het verkeer der zandtreinen op dit punt regelt. Om plm. 11.15 u. werd op dit smalle gedeelte een zandtrein op het westelijk spoor gelost. Uit de richting Arnhem kwamen 2 zandtreinen, de eerste met 2 Meter-bakken (z.g. O. en K.-bakken), de tweede met 5 Meter-bakken aanrijden op het oostelijk spoor. De beide locomotieven van de oprijdende treinen duwden de treinen. Op de eerste trein reed op locomotief No. 53 de stoomlocomotief-machinist G.J. Verkerk, geb. 8-10-12, woonachtig Rozenstraat 5, Arnhem. Door personeel van de zandstort werd voor de oprijdende treinen het stopteken gegeven. De achterste trein stopte onmiddellijk, de voorste trein reed echter in dezelfde snelheid, 12 - 15 KM per uur, door en reed bij de versmalling van het dubbelspoor in op de aldaar stilstaande trein op het westelijk spoor. De arbeiders, welke bezig waren met het lossen van deze trein, zagen het ongeluk aankomen en wisten zich tijdig in veiligheid te stellen. Daar de bakken van de oprijdende trein ledig waren, liep een 8-tal bakken van deze trein uit de rails, terwijl 2 bakken van de stilstaande trein uit de rails gedrukt werden. De schade was aanzienlijk, daar verschillende onderstellen van bakken ontzet waren, smeerpotten van onderstellen afgebroken waren en meerdere zandbakken ontwricht.

De uitvoerder Broeren liet de nodige maatregelen treffen om de zaak weer in het gerede te brengen. Hiertoe ontkoppelde de onderbaas Tabak de verschillende ontspoorde karren. De uitvoerder Broeren lette tijdens deze werkzaamheden op de stoomlocomotief, daar hij de machinist niet vertrouwde. Zonder hiertoe opdracht te hebben gekregen liet de machinist Verkerk de locomotief onverwacht optrekken, waardoor de karren verder in elkaar werden geschoven. De uitvoerder Broeren slaagde er op het laatste moment in de onderbaas Tabak tussen 2 karren weg te trekken, waarbij de hoed van Tabak tussen 2 onderstellen werd in geklemd. De uitvoerder Broeren heeft Verkerk hierop op staande voet ontslagen.

Bij navraag hoe een machinist als Verkerk op het werk tewerkgesteld was, bleek, dat Verkerk zich op Zaterdag 25 Augustus 1951 vervoegd had bij de chef-machinist Pals, H. geb. 19/5'96, woonachtig in een houten woning op het spoorwegemplacement dijkbouw Elst.

Verkerk had aan Pals doen voorkomen door de aannemer Broekhoven te zijn aangenomen, waarbij hem was opgedragen zich bij de chef-machinist Pals te melden om op een stoomlocomotief als machinist te worden geplaatst.

Pals, welke normaliter zelf en in overleg met Broekhoven of Broeren locomotief- en dragline-machinisten, monteurs en smeerjongens aanneemt, plaatste Verkerk op de locomotief No. 53. Achteraf bleek, dat Verkerk in het geheel niet door Broekhoven of Broeren was aangenomen, maar op eigen initiatief naar Pals was gegaan.

Op het ontslagbewijs van Verkerk is de aantekening geplaatst "totaal ongeschikt voor stoomlocomotief-machinist". Verkerk oponeerde hier niet tegen, wat de verbazing van de werkleiding opwekte. Gevraagd naar enkele tekens, welke bij het zandtreinenverkeer gebruikelijk zijn, o.a. het teken voor stoppen, snelheid verminderen, opkomen e.d., deed hij voorkomen deze niet te kennen. Tot voor kort was Verkerk echter werkzaam als stoomlocomotief-machinist bij de Fa. Zanen Verstoep op de Zuidoever Rijn. Hij zou daar uitgewerkt zijn, waarbij hem geadviseerd was zich bij de Fa. Broekhoven aan te melden.

VERZAMELEN VAN GEGEVENS DOOR J.NATHANS t.b.v.
EEN REPORTAGE VOOR DE WAARHEID

III

SPECIALE INSTRUCTIES AAN ACD,
(Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

~~ON~~ ~~AF~~ ~~GEDAAN~~

CO 116614

PD 2095
PA

publiek
gemaakt
voor PD 8709

PD 8709
afschrijven in OD
met alle mullen
op hoof v. 2e v.

8

Afd./Sect.: B

Dat.: 27/8/51

Par.: BIIIg

Interne aanwijzingen ACD.

ACD. / PA

Dat.: 14/1-52

Par.: [initials]

19/1-52

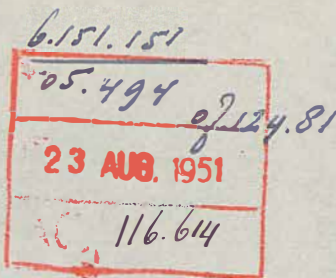
Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

- 1 B III 27.8.51
- 2 C ter kennisname - B III v. - 4/9/51
- 3 CVN YR 17/9/51
- 4 CVN H. Nattig om op te nemen in dossier "O.b.v.z."
GIB wilt dit reeds. CVN H, 30/12-51
is geschied. 13/12

Verbinding: 32

GEHEIM.

No.: BV/G1977-151.

Arnhem

De Binnenlandse Veiligheidsdienst
te
's-Gravenhage.

Hierbij doe ik U toekomen een foto-copie van een brief van de Hoofdredactie van de Waarheid, Keizersgracht 324 te Amsterdam, gericht aan het District Gelderland der CPN, p/a R. van der Molen, geboren 17.5.1919, betreffende het zenden van een verslaggever naar Arnhem in de week van 2 tot 8 September a.s., voor het verzamelen van gegevens meer speciaal over de defensie-werken bij Arnhem en Nijmegen.

In dit schrijven wordt genoemd J. Nathans, geboren 27.7.1902.

E i n d e .

21.8.1951.

kaars
inliggendes
aan 1000 8709

DE WAARHEID

VOLKSDAGBLAD VOOR NEDERLAND

Gebouw Felix Meritis, Keizersgracht 324

Telefoon: } 62565, 31349, 37796,
 } 39704, 24831

(Kengetal Amsterdam K 2900)

Postgiro No. 246337
Gemeente giro W 5407

AMSTERDAM 20 Augustus 1951
Postbox 343,

District Gelderland der C.P.N.,
Raapopseweg 33,
ARNHEM.

Uw kenmerk

Ons kenmerk **JVS/RK**
Redactie

Waarde Kameraden,

In de week van 2 tot 8 September komt een onzer verslaggevers bij jullie om een reportage te maken over Gelderland in het kader van de "Elf-provincien-vredestocht".

Hij moet van jullie een massa gegevens hebben over de strijd voor de vrede, de strijd in de bedrijven tegen de verslechteringen, de afbraak van de vredesindustrie, de oorlogsvoorbereiding, de woningnood, enz. Voorts zoveel mogelijk anecdotes uit het vredeswerk.

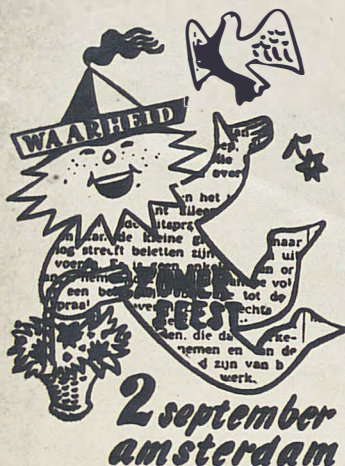
De reportage zal voor een groot deel gewijd zijn aan de oorlogsvoorbereiding in het gebied van Rijn en Waal, waarbij ook de Yssel betrokken is.

lees
Met kameraad Nathans in Arnhem is reeds eerder afgesproken, dat hij zou zorgen voor nadere gegevens over de werkzaamheden in de Rijn, voor adressen van arbeiders, bij wie wij hierover inlichtingen kunnen krijgen, voor de adressen van boeren, die reeds nu door deze vernielingen worden getroffen.

Willen jullie controleren of dit gebeurd is en verder voor zoveel mogelijk gegevens zorgen. Een nadere afspraak wordt dan nog gemaakt.

Met kam. groeten,
DE WAARHEID
Volkswagenblad voor Nederland.

[Handwritten signature]
Hoofredactie.

VERMOEDELIJKE SPIONNAGE

4

Speciale instructies aan A C D, (Slechts bij definitieve opberging in te vullen).

CO 111 015 ✓ OD 2095

ONAFGEDAAN

aanleggen PA-CD:

Affaires rond "op hoofs van zegen"

name op kaart:

locatie: verdachte

activiteit rond

verdedigingswerken

Afd./Sect.: CVN II Dat.: 25/1/52 Par.: -/1

111 923 ✓
112 711 ✓
114 355 ✓

23

Interne aanwijzingen A C D.

A C D. / 177 Dat.: 14/1/52 Par.: 177

Aantekeningen (Nummeren s.v.p.):

CVN II 29/1/52

H.B.V.D. 4 t/k.
H.D.
H.K.B.

door CVN relat na ontslag van
H.B. worden getracht nadere inlichting
te verkrijgen omtrent verschuiven en
diens film operateur. PHE 22/1/52

door/1 kennis doorz 20/1/52

CVN II

naam van KB

H.E. 27/1/52

K.A.

H.B.V.D.

H.D. 29/1/52

H.K.B.

V.K. PHE 21/1/52

22/1/52

→ P.H.C. mi een
Wiltrekeel uit het laatste
rapport v. CVN II aan P.H.
Ook in verband met de
af hem aangevraagd gewenste
Hondsporing van 1/1/52

Naam van PHE

CONCEPT

Afd./Sectie

datum:

Ref. nr.

Aantal Copieën
I
II
III

Briefhoofd: normaal
afwijkend (zie tekst)

Medezenden: bijlagen, t.w.

Enveloppen: blanco
dienst

Verdere instr.:

Papier: blanco
dienst

Verzending per:

Betr.:

Rubr.:

Nota van C.

Adolf Michel Gosewin KRUGER, geboren te Cherbres (Zw.), 20-IV. 1923, nat. nationaliteit, woon nu Geref. prediker, studeerde 1 jaar in Leiden werd daarna leerling-fotograaf in Amsterdam. Welke ~~stroom~~ bij fotograaf Adrianus WINDIG, geboren te Kleemate, 8 November 1912 (studeert links georiënteerd). Daarna bij fotograaf Carl Adrian BLAZER, geboren te Amsterdam, 16 Januari 1911, eveneens links georiënteerd.

Kruger zelf is lid CPN. Reefte de opnamen gemaakt voor een propaganda-film CPN in 1948. Wordt in 1949 Januari aangehouden door politie Amsterdam, waartoe nu wederom aan lui "kalle" van lui woord "Moordenaar" op lui vice-konsulaat v. Griekeland te Amsterdam.

Tekende (op 8-VII. 1949) protest aan tegen de vertoning van de film "Achilles bij Yvan Godeijn".
Woon te Amsterdam: Blaas onderstaand 2 huis
~~24~~ CVN/Z, 21-VII-'51. Z.O.Z.

Adres

Ondertekening

Geb: 25-6-1890

Te :

Ber : Tekanleraar

Fam:

Zie :

s: m

BAKKER
Jan Abram

MOORDWOLDE

Jul 51

Verdachte activiteit rond verdedigingswerken
(114135/OD 2095)

Geb: 4-4-1905
Te : Haarlem

Ber : Arts te Steenwijk

Fam:

Zie :

s: m

CARELS
Frederik Dirk

Jul 51

Verdachte activiteit rond verdedigingswerken
(114135/OD 2095)

Nat : Ned. s: M

Geb: 20-9-23

T: Chexbrea

KRUNGER
Adolf Michel Gosewin

Ber : Journalist / fotograaf

Fam: ev. AKKERMAN, S. (3-12-27)

(AMSTERDAM, Adolf v. Nassaustr.)
(Herengracht 32) (19-III)
ZAANDAM, Kalverringdijk 10

Zie : PD 6.904

P.

1948

Lid CPN. Fotografeerde militaire gebouwen.

1953

Deeln. schrift. Kadercursus CPN.

1957

Werknemer C.V. Persorganen "De Waarheid".

1958

In loondienst "De Waarheid". Sedert '52 actief communist

1960

Niet meer werks. bij de C.V. Persorganen.

1961

Stond te boek als lid/ab.Ver.Ned. USSR.

1962

Bezocht de Leipziger Voorjaarsmesse.

1964

Ant.ond.tbv.NAM.(Onderaann.) Geh.gesign.

MEI 1967

RAPPORT VAN C.

OP KAART
ACD/PA
DAI: 14/51
PAR: [initials]

06.111
07-124.011
06.31
06.391

21-7-51
ACD 114/35

Betr.: Vermoedelijke Spionage:
"Op Hoop van Zegen".

GEHEIM.

Op 20 Juli 1951 werd van G II b het volgende vernomen:

Vorige week (waarschijnlijk Maandag 9 Juli 1951) verscheen boven het zweefvliegveld TERLET een sportvliegtuig, vermoedelijk type AUSTER met niet nader aangeduide Belgische kentekens.

Het vliegtuig maakte enige cirkels en "dropte" daarna een pakketje (afmetingen werden niet omschreven). Twee mannen, die zich reeds enige tijd in de omgeving ophielden, stuurden hun hond uit om het pakketje te zoeken. De hond wist het te traceren en het tweetal verdween met pakje.

Op Vrijdag 20 Juli j.l. werden wederom twee mannen in deze omgeving gesignaleerd en volgens getuigen zouden zij veel gelijkenis hebben met de personen, die hierboven vermeld werden. Deze mensen zijn door de gemeentepolitie te A. aangehouden en bleken te zijn genaamd: Frederik Dirk CARELS, geboren te Haarlem, 4 April 1905, arts te Steenwijk en Jan Abram BAKKER, geboren 25 Juni 1890, wonende te Noordwolde, tekenleraar. Deze 2 personen komen niet voor bij ACD, terwijl de resp. gem.politiecorpsen géén verdacht info over deze lieden hebben. Omdat de mogelijkheid zou kunnen bestaan, dat wederom een vliegtuig verwacht werd, heeft de G.S. aan de L.S.K. verzocht een legervliegtuig ter surveillance uit te sturen, met de bedoeling het vreemde vliegtuig te onderkennen.

Op Donderdag 19 of Vrijdag 20 Juli 1951 (juiste datum is nog niet bekend) meldden zich twee C.P.N.ers, zich uitgevende als opzichters R.W. bij het natte gedeelte van "Op Hoop van Zegen" A. Zij waren vergezeld van een derde man, die in het bezit was van een roodwit-blauwe-photoperskaart en genaamd zou zijn: KRUGER, wonende te Amsterdam, woon-schip HELDA. Deze jongelui wilden photo's maken.

Een I.D. bericht uit A meldt, dat op een besloten vergadering van enkele C.P.N.ers werd verteld over een photoreportage betreffende de werkzaamheden bij "Op Hoop van Zegen", welke reportage Zaterdag 21 Juli of Maandag 23 Juli in "de Waarheid" zou worden gepubliceerd.

Bij BVD is bekend A.M.G. KRUGER, Amsterdam, bekend communist, fotograaf en cineast. Onderzocht wordt of deze personen identiek zijn.

*Dit was een eerste eerste
afgeleverd zijn.
zie note BVD
van 19-6-51*

CVN/II.

21 Juli 1951.

NIET O.K.
ACD/P.A.
DAT: 14/1/52
PAR: *Q*

06.323
3-7-51
ACD/112711

07 124.811
06.31

RAPPORT van D.

Betreft: J.Hoogland — PD 2923

G.IIb deelde mede, dat Johannes Hoogland, 5 Mei 1905 te Zwollerkerspel, adres Barneveldsebeekstraat 17, Nijmegen, die bij de aannemer van de dijkbouw, de firma Broekhoven, wegens links-extreme gezindheid is ontslagen, thans is opgedoken als arbeider in het "natte gedeelte".

G.IIb zal nagaan hoe Hoogland daar gekomen is, doch is verder van plan hem te laten zitten en te trachten er achter te komen of hij daar met een bepaalde bedoeling is geplaatst en wie eventueel zijn contacten zijn.

DOV II, 26 Juni 1951

Nat:	st: M	HOOGLAND
Geb: 5-5-1905		Johannes
Te: Zwollerkerspel		
Ber: Arbeider		de PEUT.
Fam: brv. HOOGLAND, C.J. (29-11-03)		NIJMEGEN (Jan Luykenstraat 6b)
van HOOGLAND J. (383-09)		Barneveldsebeekstraat 17
vv. HOOGLAND H. (9-8-35)		
Zie: PD 2923		
46	lid gen. raad CPN.	
Febr 48	Voorzitter CPN, Afd. Nijmegen	
1954	Lid ABWB-EVC onder bondsnr. 28547 afd Nijmegen.	
1955	Leest De Waarheid. Geen voorzitter CPN meer.	
1956	Kwam voor in ledenadm. ABWB/EVC, dat.v.inschr. jun. '51. Kwam niet meer voor op ledenlijst CPN.	
1962	Ondert.CPN.cand.lijst.bij verk.Pr.St. Lid CPN. Ab. N.U.	
83	Ab.De Waarheid.	
1965	Stond nov.'64 te boek als ab. de Whd. — MEI 1967	

RAPPORT Van C.

voor CO 111.815

Betr.: N.V. Multifilm

111.111
124.000
10.31
06.30/11

GEHEIM

22-6-51
ACD/111923

Op 22 Juni 1951 werd mij door G II b telephonisch het volgende medegedeeld:

Door een plaatselijke Vereniging voor Vreemdelingen-Verkeer in de omgeving van "Op Hoop van Zegen" is aan de N.V. Multifilm, Kenauplein 2 te Haarlem, opdracht gegeven een propagandafilmpje te vervaardigen.

Dinsdag 19 Juni 1951 werden filmopnamen gemaakt en werd geconstateerd, dat ook "Op Hoop van Zegen" in de interesse-sfeer was betrokken.

Uit naslag bij deze Dienst blijkt, dat de directeur, Eduard Johan VERSCHUEREN, geboren te Wlingi (Java), 30 Januari 1907, en wonende te Haarlem, Albertsbergstraat 94, in Augustus 1948 een aanbod van de C.P.N. aanvaardde om een verkiezings-propaganda-filmpje te vervaardigen.

Omdat het personeel principiële bezwaren had aan de film mede te werken, werd toen besloten, dat de opname niet door Multifilm zouden worden gemaakt. Toen later de film ter montage bij deze onderneming werd aangeboden, weigerde het personeel opnieuw medewerking te verlenen. VERSCHUEREN dreigde toen met ontslag, als men in deze houding volhardde. Twee technici weigerden en werden op staanden voet ontslagen.

22 Juni 1951

CVN II

T5 Nat : Ned Geb : 30-1-07 Te : Wlingi (Java)	s: m VERSCHUEREN Eduard Johan
Ber : dir. NV Multifilm en/of "N.V. CINE-CENTRUM". Fam :	(HAARLEM) (Aelbertsbergstraat 94) HILVERSUM, Wagnerlaan 9
Zie : PD 33850	
1948	Aanvaardde opdracht v.d. CPN om verk.prop.film te maken
1950	Penningn.groep "Cineasten" v.d.Ned.Fed.v.Beroepsver.v. Kunstenaars.
1952	Ant.ond. t.b.v. Multifilm.
1957	Benoemd tot lid van de Raad voor de Kunst.
1963	Ant.ond. ijm.event.werkzaamh.tbv.LUCHTM.

MEI 1967

17.12.51
06.51
06.111

20-6-51
AD 111015

RAPPORT van D.

Betreft: Mogelijke spionage "Op Hoop van Zegen"

Op 7 Juni plm. 17.00 werd mij door G.IIb telefonisch het volgende medegedeeld:

Tussen 10.30 en 11.15 uur vloog boven Nijmegen een eenmotorige eendekker, met opstaand staartroer, geheel geel gekleurd, bemand, voor zover te constateren was, met twee personen. Het vliegtuig vloog over de gemeente Bommel, radius 2 km, hoogte 200 m. Bij de steenfabriek kwam het lager. Vermoedelijk kenteken van het vliegtuig PH-NEW. G.IIb verzocht mij te willen nagaan wie de eigenaar van dit toestel is.

Op 8 Juni heb ik deze vraag voorgelegd aan de Heer Dekker, directeur van de Rijksluchtvaartdienst. De PH-NEW bleek niet te bestaan, wel echter de PH-NFW. Eigenaar van dit toestel is de havenmeester van Ypenburg, Jaegers. Of dit toestel op de genoemde tijd in de lucht was geweest, was niet direct na te gaan, omdat de ambtenaar van de Rijksluchtvaartdienst, die over de gegevens op de starttoren te Ypenburg beschikt, niet aanwezig was. De Heer Dekker zegde echter toe deze gegevens zo spoedig mogelijk te verstrekken

Het bovenstaande vervolgens op 8 Juni doorgegeven aan G.IIb. De oorspronkelijk opgegeven datum bleek niet juist te zijn. Het toestel is namelijk op 6 Juni op de genoemde tijd gesignaleerd. Dit doorgegeven aan Rijksluchtvaartdienst. Met G.IIb afgesproken dat BVD nader onderzoek zal instellen.

Door HD werden plv.H.-BVD en HC op de hoogte gesteld.

Op 13 Juni berichtte de Rijksluchtvaartdienst dat de PH-NFW op 6 Juni 's morgens niet in de lucht is geweest. Wel is op de genoemde datum om 9.20 van Ypenburg opgestegen de PH-UCH. Dit toestel, eigendom van Schüller, is om 10.39 in Eindhoven geland. Besproken met PHC en met deze overeengekomen bij Rijksluchtvaartdienst opgave te vragen van de kentekenen, eigenaars en thuishavens van alle sportvliegtuigen. Deze opgave is inmiddels ontvangen en doorgegeven aan CVN II,

Met G.IIb op 15 Juni afgesproken, dat zij zullen trachten een overeenkomst met de LSK te sluiten om op een vliegveld in de nabijheid een jager te stationneren, die op het eerste teken dat er zich een onbekend vliegtuig boven het project bevindt, op kan stijgen om dit toestel te identificeren.

DOV I, 19 Juni 1951

[Handwritten signature]